

Informatiedossier

IOA 2011: Indicatoren voor het Pact 2020: ICO 2020 en product- of dienstinnovatiecijfer

Brussel juni 2011

IOA 2011:

Indicatoren voor het Pact 2020: ICO 2020 en product of dienstinnovatiecijfer

Met dank aan:

De leden van de deskundigengroep: Mehdi Koocheki, Gert Truyens, Jeroen Roskams, Marc ROSIERS, Gilles Vandorpe, Peter Verboven en Wouter Vander Steene

directeur, staf en collega's wetenschappelijk medewerkers van Stichting Innovatie & Arbeid,

de SERV administratieve ondersteuning, drukkerij en documentalist

© bij SERV/Stichting Innovatie & Arbeid

Bij gebruik van gegevens en informatie uit deze publicatie
wordt een correcte bronvermelding op prijs gesteld.

Brussel, SERV - Stichting Innovatie & Arbeid

WD/2011/5147/230

Inhoud

Vooraf	4
1. ICO 2020	6
1.1. De doelstelling	6
1.2. Basisidee	6
1.3. Samenstelling	6
1.4. De score	8
1.5. Naar sector en grootte	10
1.6. De Criteria in detail	11
1.6.1. Criterium 1: Opleiding voor minstens de helft van het personeel.....	11
1.6.2. Criterium 2: Een geschreven opleidingsplan hebben	13
1.6.3. Criterium 3: Een startopleiding hebben	14
1.6.4. Criterium 4: Competentieprofielen benutten voor.....	15
1.6.5. Criterium 5: Aanwezigheid van loopbaanontwikkelingsplannen of POP's.	18
1.6.6. Criterium 6: Jaarlijks formele, op voorhand geplande functioneringsgesprekken voor minstens de helft van het personeel.....	19
1.6.7. Criterium 7: Toepassen van werkoverleg voor minstens de helft van het personeel.....	21
1.6.8. Criterium 8: Eigen personeel vaak benutten als bron voor product-/dienst-/procesinnovatie.	22
1.6.9. Criterium 9: Werknemers betrekken bij kwaliteitsverbetering en/of bij kwaliteitskringen	23
1.6.10. Criterium 10: Toepassen teamwerk voor minstens de helft van het personeel EN de teams zijn bevoegd voor de werkmethode en/of de werkverdeling.	25
1.6.11. Criterium 11: Jobrotatie of taakrotatie voor minstens de helft van het personeel.	27
1.6.12. Criterium 12: Strategisch partnerschap/samenwerkingsverband met leveranciers/andere bedrijven in functie van proces-, product- of dienstinnovatie	28
1.6.13. Criterium 13: Strategisch partnerschap/samenwerkingsverband met kennisinstellingen i.f.v. proces-, product- of dienstinnovatie.....	30
1.7. Bespreking.....	31
2. Innovatiecijfer	32
2.1. De doelstelling	32
2.2. Het cijfer.....	32
2.3. Naar sector en grootte	33
2.4. Evolutie van het innovatiecijfer	35
2.5. Uitdieping.....	35
2.5.1. Innovatie in de OOSP.....	35
2.5.2. Nieuwe producten of diensten voor de onderneming of voor de markt.....	36

Vooraf

IOA

In dit dossier wordt een selectie van de gegevens van de IOA-enquête (voorheen TOA) voorgesteld. Het gaat om de resultaten die het mogelijk maken twee doelstellingen van het Pact van Vilvoorde op te volgen, nl. de ICO 2020 (Indicator Competentiegericht Ondernemingen en organisaties) en het Product- of dienstinnovatiecijfer.

De IOA-enquête gaat over de mate waarin nieuwe innovatie-, organisatie- of arbeidsconcepten worden toegepast in de Vlaamse economie. Het onderzoek wil zicht krijgen op feitelijke ontwikkelingen in organisaties over een langer tijdsperspectief. De enquête wordt driejaarlijks telefonisch afgenomen bij een representatieve steekproef van ondernemingen en organisaties uit Vlaanderen en Nederlandstalig Brussel. Dit betekent alle bedrijven en organisaties die in de balanscentrale minstens de code 'N' voor Nederlands hebben aangeduid. M.a.w. ook de meertalige bedrijven en organisaties (zij die 'F' en 'N' aanduiden) komen in aanmerking. Het gaat verder om bedrijven en organisaties met minstens één werknemer, uit alle sectoren, inbegrepen het onderwijs, de overheid en de social profit. De respondenten zijn de personeelsverantwoordelijken of zaakvoerders. De interviews gebeuren aan de hand van een volledig gesloten vragenlijst en duurden in 2011 gemiddeld 19 minuten. De nettorespons was 58%. De steekproeven zijn gestratificeerd naar sector (industrie inclusief primaire sector, diensten, bouw en Overheid, Onderwijs en Social profit (OOSP) en grootte. De gegevens worden achteraf gewogen voor de totaalcijfers. Er wordt voor elke editie een nieuwe steekproef getrokken.

Voor een uitgebreide methodologische verantwoording van het opzet van de IOA-enquêtes (voor alle edities) kan u terecht in een apart informatiedossier.

ICO 2020

De ICO 2020 is de opvolger van de ICO en is gebaseerd op het dezelfde principe, maar met aangepaste criteria. De ICO werd in 2005 opgesteld op vraag van de sociale partners met het oog op de monitoring van doelstelling 9 van het Pact van Vilvoorde. Dit gebeurde op basis van items die zowel in de TOA-enquête 2001 als 2004 werden opgevraagd, om meteen al een vergelijking te kunnen maken.

De ICO 2020 wordt berekend voor alle bedrijven en organisaties met minstens 10 werknemers. De respons van 58% resulteerde in 1405 volledig afgewerkte vragenlijsten voor deze populatie.

TOA - IOA

Voor de editie van 2011 is er geopteerd om een meer uitgebreide herwerking van de vragenlijst door te voeren dan in de vorige edities. De vroegere TOA-vragenlijst, waarvan de basis werd gelegd in 1998, was stilaan verouderd. Er was nood aan een actualisering, zowel van de selectie van thema's als de uitdieping ervan. De vergelijkbaarheid met vorige edities wordt hierdoor in grote mate opgegeven.

ICO ~ Pact van Vilvoorde – ICO 2020 ~Pact 2020

De looptijd van het Pact van Vilvoorde is in 2010 verstreken. Het wordt opgevolgd door het Pact 2020, waarin de doelstelling omtrent competentiebeleid in ondernemingen is opgenomen, maar onder gewijzigde vorm. De notie 'strategisch' is er nu bijgekomen. De doelstelling (11.4) is nu geformuleerd als "In 2020 zullen meer bedrijven [...] een strategisch competentiebeleid voeren".

Dit betekent dat de score van de ICO 2020 (Pact 2020) niet vergelijkbaar is met de scores van de ICO (Pact van Vilvoorde).

Product- of dienstinnovatiecijfer

Voor het innovatiecijfer (meting van doelstelling D4.2.1: "Dat uit zich in een verdubbeling (vanaf 2007) van de omzet uit nieuwe of verbeterde producten en diensten[...]") zijn er geen wijzigingen in vergelijking met de vorige edities. De vraag zelf waarop het cijfer is gebaseerd en de wijze waarop de vraag werd gesteld (voornamelijk welke vragen er aan vooraf gaan die mogelijk richtinggevend zouden kunnen zijn voor de respondent) zijn gelijk gebleven. Het wordt ook nu berekend enkel voor de private sectoren en voor de ondernemingen met 10 of meer werknemers. Voor dit cijfer is er wel een vergelijking mogelijk met de vorige edities.

1. ICO 2020

1.1. De doelstelling

De ICO 2020 meet de vorderingen van doelstelling 11.4 van het Pact 2020 die als volgt is geformuleerd:

In 2020 zullen meer bedrijven en sectoren een strategisch competentiebeleid voeren.

De ICO 2020 heeft betrekking op het gedeelte in vet gemarkeerd. De bedoeling is om de ICO 2020 te berekenen bij elke editie van de IOA-enquête, dat is in 2011, 2014, 2017 en 2020. De enquête wordt afgenomen in de eerste maanden van het jaar en heeft steeds betrekking op de toestand op dat moment of op de gebeurtenissen in het afgelopen jaar, dat is dan voor 2011 het jaar 2010.

1.2. Basisidee

Competentiegerichtheid is een complex gegeven, heeft veel facetten en verschijningsvormen. Het is bovendien in slechts beperkte mate objectiveerbaar. Veel van de meetbare verschijningsvormen hebben ook een kwalitatief aspect en het gaat om een werkwijze in organisaties waar verschillende personen bij betrokken zijn. Een meting zal dus altijd onvolkomen zijn. Dit geldt ook voor de ICO 2020. Daarom is er voor geopteerd om een vrij eenvoudige indicator te bouwen, op basis van de gegevens die we kunnen verzamelen, die transparant is in zijn samenstelling en eenvoudig in berekening.

De indicator is enkel bruikbaar als een berekening voor een populatie van ondernemingen en organisaties. Als een individueel evaluatie-instrument voor één organisatie is de ICO 2020 niet geschikt.

1.3. Samenstelling

Het Dagelijks Bestuur van de SERV heeft op 17 maart 2011 de berekening van de ICO 2020 als volgt vastgelegd.

De ICO 2020 geeft het percentage aan van het aantal bedrijven dat op minstens de helft van de volgende criteria scoort (8/15).

Criteria	Punten
1. Opleiding voor minstens de helft van het personeel.	1
2. Een geschreven opleidingsplan hebben.	1
3. Een startopleiding hebben.	1
4. Competentieprofielen benutten voor: Selectie/rekrutering/introductie <i>en/of</i> Vorming, training, opleiding <i>en/of</i> Onderlinge taakverdeling <i>en/of</i> Loopbaanontwikkeling & functioneringsgesprekken <i>en/of</i> Beoordelingsgesprekken <i>en/of</i> Lange termijnplanning of de toekomstige behoeften aan competenties	1 of 2 toepassingen: 1 3 toepassingen: 2 4 of meer: 3
5. Aanwezigheid van loopbaanontwikkelingsplannen of POP's	1
6. Jaarlijks formele, op voorhand geplande functioneringsgesprekken houden bij minstens de helft van het personeel	1
7. Toepassen van werkoverleg voor minstens de helft van het personeel	1
8. Eigen personeel vaak benutten als bron voor innovatie (product-, proces-, dienst- of andere vorm van innovatie)	1
9. Werknemers betrekken bij kwaliteitsverbetering en/of bij kwaliteitskringen	1
10. Toepassen van teamwerk voor minstens de helft van het personeel EN de teams zijn bevoegd voor de werkmethode en/of de werkverdeling	1
11. Jobrotatie of taakrotatie voor minstens de helft van het personeel	1
12. Strategisch partnerschap of samenwerkingsverband met leveranciers en/of andere bedrijven in functie van kennisdeling, gemeenschappelijke profilering enz.	1
13. Strategisch partnerschap of samenwerkingsverband met kennisinstellingen in functie van kennisdeling, gemeenschappelijke profilering enz.	1
	Maximale score=15

1.4. De score

37,6% van de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers behalen in 2010 8 of meer van de 15 punten op de criteria.

Tabel 1: ICO 2020

ICO 2020-score	N	%
7/15 of minder	877	62,4%
8/15 of meer	528	37,6%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 2: Aantal punten op de ICO 2020

Punten op 15	Ondernemingen en organisaties	
	N	%
0	38	2,7%
1	68	4,8%
2	79	5,6%
3	116	8,3%
4	135	9,6%
5	172	12,3%
6	129	9,2%
7	140	10,0%
8	138	9,8%
9	121	8,6%
10	89	6,3%
11	74	5,3%
12	71	5,0%
13	23	1,7%
14	11	,8%
15	1	,1%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 3: ICO 2020 volgens enkele spreidingsmaten

		ICO 2020: score op 15 punten	ICO 2020: 8/15 of meer (gecodeerd als 0 of 1)
N	Geldig	1405	1405
	Missing	0	0
Gemiddelde		6,37	,38
Mediaan		6,00	,00
Modus		5	0
Std. Afwijking		3,314	,484
Variantie		6,37	,38
Percentielen	10	2,00	,00
	20	3,00	,00
	25	4,00	,00
	30	4,00	,00
	40	5,00	,00
	50	6,00	,00
	60	7,00	,00
	70	8,00	1,00
	75	9,00	1,00
	80	9,00	1,00
	90	11,00	1,00

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

1.5. Naar sector en grootte

Er is een significant verschil volgens grootte: de ICO 2020 ligt hoger voor grotere bedrijven. Ook voor wat de sector betreft is er een significant verschil: de ICO 2020 is het hoogst in de OOSP en het laagst in de bouw. De industrie (inclusief de primaire sector) en de diensten scoren rond het gemiddelde cijfer.

Tabel 4: ICO 2020 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
7/15 of minder	66,5%	51,2%	36,2%
8/15 of meer	33,5%	48,8%	63,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 5: ICO 2020 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
7/15 of minder	68,8%	78,2%	67,7%	48,0%
8/15 of meer	31,2%	21,8%	32,3%	52,0%
Total	100%	100%	100%	100%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6. De Criteria in detail

1.6.1. Criterium 1: Opleiding voor minstens de helft van het personeel

Criterium 1 is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

We peilen nu naar opleiding in deze [naam]¹. We maken een onderscheid tussen gewone opleidingen of cursussen en on-the-job opleidingen, waarbij men opgeleid wordt tijdens het werken zelf

Int. Instructie INFO Gewone opleiding is een opleiding, training of cursus binnen de [naam] die op voorhand is gepland en minstens gedeeltelijk door de werkgever betaald wordt; On-the-job-training: geplande periodes van begeleiding op de werkvloer of in de werksituatie

¹ "[naam]" werd naargelang toepasselijk ingevuld als 'onderneming', 'organisatie' of 'instelling'

V72. Zijn er binnen de [naam] werknemers die in 2010 hebben deelgenomen aan een gewone opleiding?

- ☐ 1. Ja
☐ 2. Nee

V73. Zijn er binnen de [naam] werknemers die in 2010 on the job training hebben gekregen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden?

- ☐ 1. Ja
☐ 2. Nee

Indien V72=2 EN V73=2, ga naar V76

V.75. Hoeveel % van het personeel van deze [naam] heeft in 2010 opleiding gevolgd? We tellen gewone opleiding en on-the-job training samen. U mag ook het aantal geven.

___ % of ___ aantal

Het punt wordt toegekend aan de hand van het opgegeven of berekend percentage. 50 of meer procent is behaald, 49 of minder niet behaald. Wanneer er geen opleiding werd gegeven werd het criterium niet behaald.

Bijna vier op de tien van de ondernemingen en organisaties voldoet aan het criterium. Er is wel een significant grootte-effect: grotere organisaties halen vaker het criterium. De diensten en de OOSP scoren het hoogst.

Tabel 6: Criterium 1

Punt	N	Percent
0	874	62,2%
1	531	37,8%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 7: Criterium 1 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	65,5%	53,3%	37,9%
1	34,5%	46,7%	62,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 8: Criterium 1 volgens sector

Criterium Behaald	Grootte			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	71,1%	75,0%	67,1%	48,0%
1	28,9%	25,0%	32,9%	52,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.2. Criterium 2. Een geschreven opleidingsplan hebben

Het criterium is bepaald op basis van de volgende vragen:

V76. Is er in deze organisatie een geschreven opleidingsplan?

Int. Instructie: "Dit plan geeft een overzicht van alle opleidingsbehoeften in de organisatie en van de vorming die georganiseerd zal worden."

☐ 1. Ja

☐ 2. Nee

Bij het ja-antwoord werd het criterium als behaald gecodeerd.

Iets meer dan vier op de tien ondernemingen en organisaties hebben een opleidingsplan en behaalt dit criterium. Ook hier is er een duidelijk grootte-effect. De OOSP haalt een hogere score dan de andere sectoren.

Tabel 9: Criterium 2

Punt	N	Percent
0	800	57,0%
1	605	43,0%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 10: Criterium 2 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	61,4%	45,1%	25,9%
1	38,6%	54,9%	74,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 11: Criterium 2 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	57,9%	67,3%	61,1%	48,0%
1	42,1%	32,7%	38,9%	52,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.3. Criterium 3. Een startopleiding hebben

Het criterium is bepaald op basis van de volgende vragen:

V70. Is er een startopleiding met algemene info over de organisatie?

- ☐ 1. Ja
☐ 2. Neen

V71. Zijn er functiespecifieke startopleidingen?

- ☐ 1. Ja
☐ 2. Neen

Indien op minstens één van beide vragen ja werd geantwoord, werd het criterium als behaald gecodeerd.

Zeven op de tien ondernemingen en organisaties behalen dit criterium. Er is een duidelijk grootte-effect. Niettemin voorzien ook 67,9% van de kleinste ondernemingen in deze populatie in een of andere startopleiding. Er is tevens een verschil volgens sector. De industrie (inclusief primaire sector) scoort hier het hoogst, 80% heeft een startopleiding.

Tabel 12: Criterium 3

Punt	N	Percent
0	398	28,3%
1	1007	71,7%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 13: Criterium 3 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	32,1%	17,6%	5,2%
1	67,9%	82,4%	94,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 14: Criterium 3 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	20,0%	45,0%	26,5%	30,9%
1	80,0%	55,0%	73,5%	69,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.4. Criterium 4: Competentieprofielen benutten voor...

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

V81. Zijn er competentieprofielen in deze [naam]?

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Neen ⇒ Ga naar vraag 90

Int.: een competentieprofiel omschrijft de vaardigheden en het gedrag die men nodig heeft om een functie te kunnen uitoefenen

*ENKEL INDIEN NOG MEER UITLEG NODIG:
Een competentieprofiel bevat de vaardigheden en het gedrag, een functieprofiel de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden*

We zullen een aantal mogelijke toepassingen van de competentieprofielen opsommen. Wilt u telkens met ja of nee zeggen of ze daarvoor worden gebruikt?

V83. Bij selectie, rekrutering en introductie van nieuwe personeelsleden

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nee

V84. Bij vorming, training en opleiding

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nee

V85. Voor de onderlinge taakverdeling

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nee

V86. Bij loopbaanontwikkeling- & functioneringsgesprekken

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nee

V87. Bij de beoordeling

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nee

V89. Voor de lange termijnplanning of de toekomstige behoeften aan competenties

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Nee

Op vraag V81 diende positief te worden geantwoord vooraleer de vragen V83 tot V89 werden gesteld. Voor de vragen V83 tot V89 werden de ja-antwoorden geteld. Vervolgens werden de scores als volgt omgezet:

1 en 2 keer 'ja' geeft 1 punt; 3 keer 'ja' wordt 2 punten, minstens 4 keer 'ja' 3 punten. Zo is er een score van 1 tot 3. Wanneer vraag V81 negatief werd beantwoordt dan is de score voor dit criterium automatisch nul.

40% van de ondernemingen en organisaties behaalt minstens één punt op dit criterium. De meesten daarvan, of 34,3% van het totaal, behalen drie punten. Dat wijst er op dat wie competentieprofielen opmaakt die meestal ook voor veel doeleinden inzet.

Er is ook hier een effect van grootte en sector. Kleine ondernemingen en organisaties hebben minder vaak gescoord op dit criterium, maar opmerkelijk is wel dat dezelfde verdeling (ofwel geen competentieprofielen, ofwel een ruime toepassing) in alle groottecategorieën is terug te vinden. De OOSP kent het meeste toepassing van competentieprofielen.

Wat de sector betreft is de OOSP de sector met de meeste toepassingen, de industrie het minst.

Tabel 15: Criterium 4

Punten behaald op dit criterium	N	Percent
0	841	59,9%
1	28	2,0%
2	55	3,9%
3	481	34,3%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 16: Criterium 4 volgens grootte

Punten behaald op dit criterium	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	62,5%	46,6%	36,8%
1	1,7%	3,6%	3,2%
2	3,1%	6,7%	4,0%
3	32,6%	43,1%	56,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 17: Criterium 4 volgens sector

Punten behaald op dit criterium	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	63,5%	76,0%	66,7%	44,3%
1	2,1%	2,0%	1,8%	2,0%
2	2,1%	2,0%	4,4%	4,3%
3	32,3%	20,0%	27,1%	49,3%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.5. Criterium 5: Aanwezigheid van loopbaanontwikkelingsplannen of POP's.

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vraag:

V90. Zijn er loopbaanontwikkelingsplannen of 'POP's' in deze [naam]?

☐ 1. Ja

☐ 2. Nee

⇒ Ga naar Vraag 92

Int. Instructie: "POP staat voor 'Persoonlijk OntwikkelingsPlan', dat is een overeenkomst tussen de werkgever en werknemer over de richting waarin de werknemer zich verder zal ontwikkelen en welke opleidingen hij daarvoor zal krijgen.

Bij een ja-antwoord werd een punt toegekend.

16% ondernemingen en organisaties behalen dit criterium. Ook hier is er een duidelijk effect van grootte. Wat de sector betreft is er geen significant verschil.

Tabel 18: Criterium 5

Punt	N	Percent
0	1185	84,3%
1	220	15,7%
Totaal	1405	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 19: Criterium 5 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	87,2%	77,4%	59,3%
1	12,8%	22,6%	40,7%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,000

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 20: Criterium 5 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	85,8%	89,0%	83,6%	83,9%
1	14,2%	11,0%	16,4%	16,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

N 1405; Chi²: p= ,506

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.6. Criterium 6: Jaarlijks formele, op voorhand geplande functioneringsgesprekken voor minstens de helft van het personeel.

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

De volgende vragen gaan over functioneringsgesprekken en beoordelingsgesprekken. Het zijn beide formele, op voorhand geplande gesprekken. Een functioneringsgesprek gaat over verbeteren van het functioneren zonder dat er een eindoordeel wordt opgemaakt. In het beoordelingsgesprek wordt er wel een eindoordeel over de prestaties of resultaten gemaakt. Het is mogelijk dat deze twee types in één gesprek worden uitgevoerd. We bekijken ze hier wel apart.

V92. Worden er in uw [naam] minstens één keer per jaar functioneringsgesprekken gehouden met het personeel?

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen

⇒ Ga naar Vraag 94

V93. Met hoeveel werknemers zijn er functioneringsgesprekken?

☐ 1. Met alle personeelsleden

☐ 2. Met minstens de helft van het personeel

☐ 3. Met minder dan de helft van het personeel

Vraag 93 werd enkel beantwoord wanneer er een positief antwoord was op vraag 92. Bijgevolg kunnen de antwoorden 1 en 2 van vraag 93 gecodeerd worden als een punt voor criterium 6.

Bijna zes op de tien ondernemingen en organisaties scoren op dit criterium. Hier is er geen effect van grootte. Er is een significant maar niet erg uitgesproken verschil volgens sector.

Tabel 21: Criterium 6

Punt	N	Percent
0	602	42,9
1	803	57,1
Totaal	1405	100,0

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 22: Criterium 6 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	42,7%	44,5%	39,0%
1	57,3%	55,5%	61,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N = 1405; Chi²: p= ,715

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 23: Criterium 6 volgens sector

Punt	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	45,8%	55,0%	41,2%	41,4%
1	54,2%	45,0%	58,8%	58,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,049$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.7. Criterium 7: Toepassen van werkoverleg voor minstens de helft van het personeel.

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

V77. Zijn er in uw [naam] periodieke vergaderingen of overlegmomenten waar werkgebonden kwesties worden besproken met de direct leidinggevende en de betrokken werknemers? Het gaat hier over werkoverleg

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen => Ga naar vraag 79

V78. Hoeveel personeelsleden hebben regelmatig zulk werkoverleg U mag ook het percentage geven

__ Percentage of __ Aantal

Wanneer het opgegeven of berekend percentage van vraag 78 50% was of hoger, werd een punt toegekend.

Zes op de tien ondernemingen en organisaties behalen dit criterium. Er is geen verschil naar grootte maar wel een uitgesproken effect volgens sector. De OOSP scoort het hoogste.

Tabel 24: Criterium 7

Punt	N	Percent
0	564	40,1%
1	841	59,9%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 25: Criterium 7 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	39,6%	44,1%	32,2%
1	60,4%	55,9%	67,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,184$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 26: Criterium 7 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	60,5%	57,0%	41,6%	25,2%
1	39,5%	43,0%	58,4%	74,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.8. Criterium 8: Eigen personeel vaak benutten als bron voor product-/dienst-/procesinnovatie.

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vraag:

Op wiens kennis deed u beroep om de [producten, diensten, het productieproces, de activiteiten of de werkwijze te vernieuwen]²? We zullen een aantal mogelijke partners opsommen, wilt u zeggen of u vaak, soms of nooit beroep op hen deed?

V122. Het eigen personeel

- ☐ 1. Vaak
- ☐ 2. Soms
- ☐ 3. Nooit

Bij het antwoorden van 'vaak' op deze vraag werd een punt gecodeerd voor dit criterium.

² Selectie van terminologie werd automatisch aangepast naargelang de sector

Bijna de helft van de ondernemingen en organisaties behaalt dit criterium. Er is een significant verschil naar grootte en naar sector. De OOSP scoort ook hier het hoogste. De industrie laat evenwel een in verhouding tot bij andere criteria hoge score optekenen.

Tabel 27: Criterium 8

Punt	N	Percent
0	757	53,9
1	648	46,1
Totaal	1405	100,0

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 28: Criterium 8 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	55,8%	48,0%	42,4%
1	44,2%	52,0%	57,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,016$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 29: Criterium 8 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	51,1%	71,0%	60,4%	40,9%
1	48,9%	29,0%	39,6%	59,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.9. Criterium 9: Werknemers betrekken bij kwaliteitsverbetering en/of bij kwaliteitskringen

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

V45. In sommige bedrijven of organisaties probeert men een dynamiek op gang te brengen waarbij werknemers nadenken over het werk dat ze doen en de effecten ervan op de kwaliteit. Is dit in uw [naam] het geval, zo ja, is dat dan occasioneel of systematisch?

- ☐ 1. Systematisch
- ☐ 2. Occasioneel
- ☐ 3. Niet

V46. Zijn er in deze [naam] kwaliteitskringen? Dat zijn werkgroepen van uitvoerende werknemers die eventuele kwaliteitsproblemen op de werkplek analyseren en proberen op te lossen.

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. Neen

Wanneer op vraag 45 'systematisch' werd geantwoord (1) of op vraag 46 'ja' werd geantwoord, werd een punt gecodeerd.

Ruim zes op de tien ondernemingen en organisaties scoren op dit criterium. Er is een significant maar niet zo uitgesproken grootte-effect. Wat de sector betreft scoren OOSP en de industrie het hoogste.

Tabel 30: Criterium 9

Punt	N	Percent
0	523	37,3%
1	882	62,7%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 31: Criterium 9 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	39,0%	32,3%	27,1%
1	61,0%	67,7%	72,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,035$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 32: Criterium 9 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	34,2%	44,0%	41,8%	30,0%
1	65,8%	56,0%	58,2%	70,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.10. Criterium 10: Toepassen teamwerk voor minstens de helft van het personeel EN de teams zijn bevoegd voor de werkmethode en/of de werkverdeling.

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

V15. Werkt u met Teams? Met teams bedoelen wij werknemers die in groep instaan voor de uitvoering van hun taken en de autonomie hebben om zich hiervoor onderling te organiseren.

- ☐ 1. Ja
- ☐ 2. wij hebben concrete plannen om dit in te voeren
- ☐ 3. nee ⇒ ga door naar Vraag XX

V16. Wat is het gemiddeld aantal leden van deze teams?

- ☐ Gemiddeld aantal leden ____

V17. Hoeveel procent van de werknemers van deze [naam] werkt in teams? U mag ook het aantal geven

____ percentage in teams OF ____ aantal in teams

Teams kunnen een brede waaier aan bevoegdheden hebben. Ik zal er een aantal voorlezen. Kan u telkens met ja of nee zeggen of het team³/de meeste teams over dat aspect zelf moeten beslissen of niet?

V26. Werkmethode

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. nee

V28. Onderlinge werkverdeling en -planning

- ☐ 1. ja
- ☐ 2. Nee

Het criterium werd als volgt berekend. Er werd een punt toegekend als voldaan werd aan alle volgende voorwaarden:

Er wordt met 1 of 2 geantwoord op V15;
 Het antwoord op V16 ligt tussen 2 en 12 (inbegrepen);
 Het antwoord op V17 is 50% of hoger;
 Er wordt met 1 geantwoord op V26 en op V28.

18,2% van de ondernemingen en organisaties behaalt dit criterium. Er is geen grootte-effect maar wel een verschil naargelang de sector, waarbij in de OOSP hoger gescoord wordt.

Tabel 33: Criterium 10

Punt	N	Percent
0	1149	81,8%
1	256	18,2%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

³ De juiste formulering naargelang er één of meerdere teams zijn

Tabel 34: Criterium 10 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	80,8%	84,4%	87,9%
1	19,2%	15,6%	12,1%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,195$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 35: Criterium 10 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	89,7%	88,2%	85,1%	79,4%
1	10,3%	11,8%	14,9%	20,6%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,001$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.11. Criterium 11: Jobrotatie of taakroulatie voor minstens de helft van het personeel.

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

V12. Is er in uw [naam] sprake van jobrotatie of taakroulatie? Dat is wanneer werknemers regelmatig van job of takenpakket wisselen?

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen $\Rightarrow$ ga naar Vraag 14

Int. Instructie: het veranderen van job intern, of promotie krijgen, valt daar niet onder, het gaat over iets wat regelmatig voorkomt

V13. Om hoeveel procent van de werknemers gaat het? U mag ook een aantal geven.

__ percentage OF __ aantal

Het punt werd gecodeerd als het antwoord op vraag 13 50% of meer was.

Slechts 7,0% van de ondernemingen en organisaties behaalde dit criterium. Er is geen significant verschil naar grootte. Bij de sectoren is er wel een significant verschil: de industrie scoort hier het hoogst en de OOSP het laagst.

Tabel 36: Criterium 11

Punt	N	Percent
0	1306	93,0%
1	99	7,0%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 37: Criterium 11 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	92,4%	94,9%	94,8%
1	7,6%	5,1%	5,2%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,309$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 38: Criterium 11 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	84,7%	94,0%	92,4%	97,0%
1	15,3%	6,0%	7,6%	3,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.12. Criterium 12: Strategisch partnerschap/samenwerkingsverband met leveranciers/andere bedrijven in functie van proces-, product- of dienstinnovatie

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

We willen weten of uw [naam] samenwerkingsverbanden of strategische partnerschappen heeft opgebouwd.
 We zullen een aantal mogelijke partners opsommen, wilt u dan telkens zeggen of uw [naam] daarmee zo een samenwerkingsverband of strategisch partnerschap heeft?

V40. [Andere]⁴ bedrijven

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen ⇒ Ga naar vraag 42

V42. Leveranciers

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen ⇒ Ga naar vraag 44

Indien op V40 of op V42 ja werd geantwoord, werd een punt gecodeerd.

Ruim zes op de tien ondernemingen en organisaties scoren op dit criterium. Hoe groter, hoe vaker. Naar de sector is er geen significant verschil.

Tabel 39: Criterium 12

Punt	N	Percent
0	515	36,6%
1	890	63,4%
Totaal	1405	100,0%

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 40: Criterium 12 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	39,3%	28,4%	24,1%
1	60,7%	71,6%	75,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

N = 1405; Chi²: p= ,001

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

⁴ Selectie van terminologie werd automatisch aangepast naargelang de sector

Tabel 41: Criterium 12 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	40,7%	27,0%	38,1%	35,0%
1	59,3%	73,0%	61,9%	65,0%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,091$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.6.13. Criterium 13: Strategisch partnerschap/samenwerkingsverband met kennisinstellingen i.f.v. proces-, product- of dienstinnovatie

Het criterium is bepaald aan de hand van de volgende vragen:

We willen weten of uw [naam] samenwerkingsverbanden of strategische partnerschappen heeft opgebouwd.
We zullen een aantal mogelijke partners opsommen, wilt u dan telkens zeggen of uw [naam] daarmee zo een samenwerkingsverband of strategisch partnerschap heeft?

Heeft u een samenwerkingsverband met:

V34. Hogescholen of universiteiten

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen $\Rightarrow$ Ga naar vraag 36

V36. Kennis- of onderzoekscentra, competentiepolen, sectorclusters of overheidscentra

☐ 1. Ja

☐ 2. Neen $\Rightarrow$ Ga naar vraag 38

Indien op Vraag 34 of Vraag 36 ja werd geantwoord, werd een punt gecodeerd.

42% van de ondernemingen en organisaties scoort op dit criterium. Ook hier is er een klassiek grootte-effect – grotere ondernemingen en organisaties scoren vaker – en een sectoreffect, waarbij de OOSP duidelijk hoger scoort.

Tabel 42: Criterium 13

Punt	N	Percent
0	821	58,4%
1	584	41,6%
Totaal	1405	100,0

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 43: Criterium 13 volgens grootte

Punt	Grootte		
	10-49 wn	50-199 wn	200+ wn
0	61,5%	50,4%	36,2%
1	38,5%	49,6%	63,8%
Total	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

Tabel 44: Criterium 13 volgens sector

Criterium Behaald	Sector			
	primair/ industrie	bouw	diensten	OOSP
0	61,1%	71,0%	70,5%	36,1%
1	38,9%	29,0%	29,5%	63,9%
Total	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

$N = 1405$; χ^2 : $p = ,000$

Enkel de ondernemingen en organisaties met minstens 10 werknemers. Gewogen.

1.7. Bespreking

Bij de scores op de indicator en op de individuele criteria is er sprake van een duidelijk effect van grootte, waarbij meestal de grotere ondernemingen en organisaties vaker scoren dan de kleine. Het gaat echter al bij al om niet erg grote verschillen. Ook kleine ondernemingen en organisaties scoren regelmatig op de criteria.

Wat de sector betreft zien we dat de dienstensectoren en de OOSP doorgaans hoger scoren, behoudens enkele uitzonderingen. Ook al gaat het vaak om beperkte verschillen, er tekent zich toch een ander patroon af: in de ene sector gaat het om een ander type van maatregelen in dan in de andere. In alle sectoren worden de praktijken op dewelke de criteria zijn gebaseerd in ruime mate toegepast.

2. Innovatiecijfer

2.1. De doelstelling

De doelstelling uit het Pact 2020 luidt als volgt:

D4.2.1 Dat uit zich in een verdubbeling (vanaf 2007) van de omzet uit nieuwe of verbeterde producten en diensten, een hogere vertegenwoordiging van de speerpunt domeinen, zoals ICT en gezondheidszorg, logistiek en een slim elektriciteitsnetwerk en een hoger aandeel werkenden in kennisintensieve sectoren tot op een gelijk niveau als de Europese topregio's.

Het innovatiecijfer heeft enkel op het gedeelte in vet betrekking.

2.2. Het cijfer

Het cijfer is gebaseerd op de antwoorden op de volgende vraag:

V112. Hoeveel % van uw [omzet/activiteiten] is in 2010 gerealiseerd op basis van nieuwe of verbeterde producten of [diensten/activiteiten]?

___ percentage

De vraag werd gesteld aan alle respondenten uit alle sectoren, maar voor het innovatiecijfer berekenen we het gemiddelde antwoord voor de ondernemingen uit de private sectoren (dus zonder de OOSP) met minstens 10 werknemers. Het innovatiecijfer is dan het gemiddelde van de antwoorden op deze vraag. Dit leidt tot het volgende resultaat:

Tabel 45: Innovatiecijfer: percentage omzet op basis van nieuwe of verbeterde producten of diensten

N	Geldig antwoord	793
	Geen antwoord	172
Gemiddelde		10,9%
Mediaan		3,0
Std. Afwijking		19,8%
Minimum		,0%
Maximum		100,0%
Percentielen	10	,0
	20	,0
	25	,0
	30	,0
	40	,0
	50	3,0
	60	5,0
	70	10,0
	75	10,0
	80	15,0
	90	30,0

Gewogen op sector en grootte.

Het innovatiecijfer voor de editie 2011 is 10,9%. 172 respondenten konden geen antwoord geven op de vraag.

2.3. Naar sector en grootte

Het innovatiecijfer verschilt niet significant volgens sector of grootte.

Tabel 46: Innovatiecijfer volgens sector

Sector	gemiddelde	N	Standaardafwijking
prim/ind	9,9%	166	16,8
bouw	9,1%	78	17,7
diensten	11,4%	549	20,8

Anova: $p = ,480$. Gewogen.

Tabel 47: Innovatiecijfer volgens grootte

Grootte	Gemiddelde	N	Standaardafwijking
10-49 wn	11,2%	648	20,4
50-199 wn	9,2%	121	16,3
200+ wn	9,9%	25	17,5

Anova: $p = ,574$. Gewogen.

Tabel 48: Innovatiecijfer volgens sector en grootte

Cel	gemiddelde	N	Standaardafwijking
10-49 prim/ind	9,5%	123	16,9
10-49 bouw	9,3%	67	18,2
10-49 diensten	12,0%	458	21,5
50-199 prim/ind	12,0%	33	17,0
50-199 bouw	6,7%	10	11,7
50-199 diensten	8,4%	79	16,5
+200 prim/ind	8,7%	10	15,3
+200 bouw	16,7%	1	65,9
+200 diensten	10,2%	13	18,2

Anova: $p = ,804$. Gewogen.

2.4. Evolutie van het innovatiecijfer

Tabel 49: Innovatiecijfer van 2001 tot 2011

	2001	2004	2007	2011
innovatiecijfer	16,0%	18,6%	16,8%	10,9%

Tabel 50: Verschillen en statistische maten

Periode	Verschil	Anova
2001-2004	+2,6%	p=,572 (n.s.)
2004-2007	-1,8%	p=,089 (n.s.)
2007-2011	-5,9%	p=,000
2001-2011	-5,1%	p=,000

Het innovatiecijfer is t.a.v. 2007 met 5.9% gedaald. De dalende trend die zich reeds liet optekenen tussen 2004 en 2007 heeft zich dus verder gezet.

2.5. Uitdieping

2.5.1. Innovatie in de OOSP

Ook in de OOSP is innovatie mogelijk. De vraag (V112) naar het innovatiecijfer werd ook in deze sectorcluster gesteld, maar dan naar percentage van de activiteiten. Gezien het bijzondere karakter van 'producten en diensten' in de OOSP worden deze echter niet meegerekend voor het algemene innovatiecijfer.

Het cijfer ligt in de OOSP op 15,2%.

Tabel 51: Innovatiecijfer in de OOSP

N	Geldig antwoord	389
	Geen antwoord	52
Gemiddelde		15,2%
Mediaan		5,0
Std. Afwijking		21,1
Minimum		,00
Maximum		100,0
Percentielen	10	,0%
	20	,0%
	25	,0%
	30	,0%
	40	2,0%
	50	5,0%
	60	10,0%
	70	20,0%
	75	20,0%
	80	30,0%
	90	50,0%

Gewogen op grootte. Enkel de OOSP, organisaties met minstens 10 werknemers.

2.5.2. Nieuwe producten of diensten voor de onderneming of voor de markt

Na de vraag naar het innovatiecijfer werden twee uitdiepingsvragen gesteld. Vraagtechnisch zouden die beter voorafgaan aan de innovatiecijfervraag, maar dat zou de antwoorden op deze kunnen beïnvloeden waardoor een vergelijking met de vorige edities niet meer mogelijk was.

Er werd gevraagd naar het geïntroduceerd hebben van nieuwe of verbeterde producten, diensten of activiteiten sinds 2009, dus over de periode van de voorbije 2 jaar, en zo ja, of deze dan nieuw waren voor het bedrijf (en dus al bestaan op de markt) of dat het om nieuwigheden ging die nog niet op de markt beschikbaar waren. De vragen werden als volgt geformuleerd.

V113. Heeft U sinds begin 2009 nieuwe of in belangrijke mate verbeterde [producten/diensten/activiteiten] geïntroduceerd?

☐ Ja

☐ Neen

⇒ Ga naar Vraag 115

Int. Instructie Het gaat om de introductie van een nieuw of in belangrijke mate verbeterd product of dienst wat betreft mogelijkheden, gebruiksvriendelijkheid, of andere eigenschappen. Het kan gaan om een nieuwigheid die al eerder bestond maar nog niet door deze [naam] werd aangeboden.

V114. [prim/industrie, bouw, diensten:] Gaat het dan over producten of diensten die nieuw waren voor de markt of over producten of diensten die niet nieuw waren voor de markt maar wel voor deze [naam] of over beide?

[OOSP:] Gaat het dan over activiteiten die nieuw waren voor de markt of het publiek of over activiteiten die wel nieuw zijn voor uw [naam] maar al eerder bestonden of over beide?

☐ 1. Producten/diensten/activiteiten die nieuw waren voor de markt/het publiek

☐ 2. Producten/diensten/activiteiten die niet nieuw waren voor de markt/het publiek maar wel voor deze [naam]

☐ 3. Beide

Iets meer dan de helft (53,0%) heeft in de periode 2009-2010 nieuwe producten op de markt gebracht. Voor iets meer dan de helft van deze ondernemingen (51,0%) ging het uitsluitend om producten die al aanwezig waren in de markt maar door de onderneming nog niet werden aangeboden. Voor 13,2% ging het om producten of diensten die nieuw zijn voor de markt; bij de overige 35,6% betrof het een combinatie.

Wanneer we dat afzetten tegenover de volledige populatie dan is er een groep van 27,0% die nieuwe producten in de markt heeft gezet die enkel voor de onderneming nieuw waren, 7,0% nieuwe producten of diensten voor de markt en 19,0% een mix van beide.

Het innovatiecijfer ligt wat hoger voor ondernemingen die (onder meer) producten op de markt hebben gebracht die nieuw zijn voor de markt dan voor hen die enkel nieuwe producten voor het bedrijf op de markt hebben gebracht.

Tabel 52: Nieuwe producten voor de markt of de onderneming

		N	Percent enkel nieuwe producten of diensten	Percent alle
Geen nieuwe producten of diensten		454		47,0%
Wel nieuwe producten of diensten	<i>Nieuw voor de markt</i>	67	13,2%	7,0%
	<i>Nieuw voor de onderneming</i>	261	51,0%	27,0%
	<i>Beide</i>	183	35,8%	19,0%
	Totaal	511	100,0%	53,0%
Totaal		965		100,0%

Enkel de ondernemingen met 10 of meer werknemers in de private sectoren. Gewogen op sector en grootte.

Tabel 53: Innovatiecijfer volgens nieuwe producten voor de markt of de onderneming

Nieuwe producten of diensten waren...	N	Innovatiecijfer
Nieuw voor de markt	59	18,4%
Nieuw voor de onderneming	204	14,9%
Beide	144	17,6%

Enkel de ondernemingen met 10 of meer werknemers in de private sectoren die aangaven in de periode 2009-2010 nieuwe producten of diensten op de markt te hebben gebracht. Gewogen op sector en grootte. Anova: $p = ,000$.